

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

DILLELAAN (SG_R3_NET_15)

RANST

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Dillelaan” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,...)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Ranst

Provincie(s): Antwerpen

Ligging: Het signaalgebied bestaat uit het niet-bebouwde deel van het woonuitbreidingsgebied omgeving Dillelaan. Meer specifiek betreft het het niet bebouwde gebied grenzend aan bestaande woningen aansluitend op de Bieslooklaan, Broechemsesteenweg en Kamillelaan/Broddestraat.

Bekken: Netebekken

Betrokken waterlopen: De Brodderbeek doorsnijdt het signaalgebied en mondt 300m verder afwaarts uit in de Molenbeek.

Oppervlakte: 2,38 ha

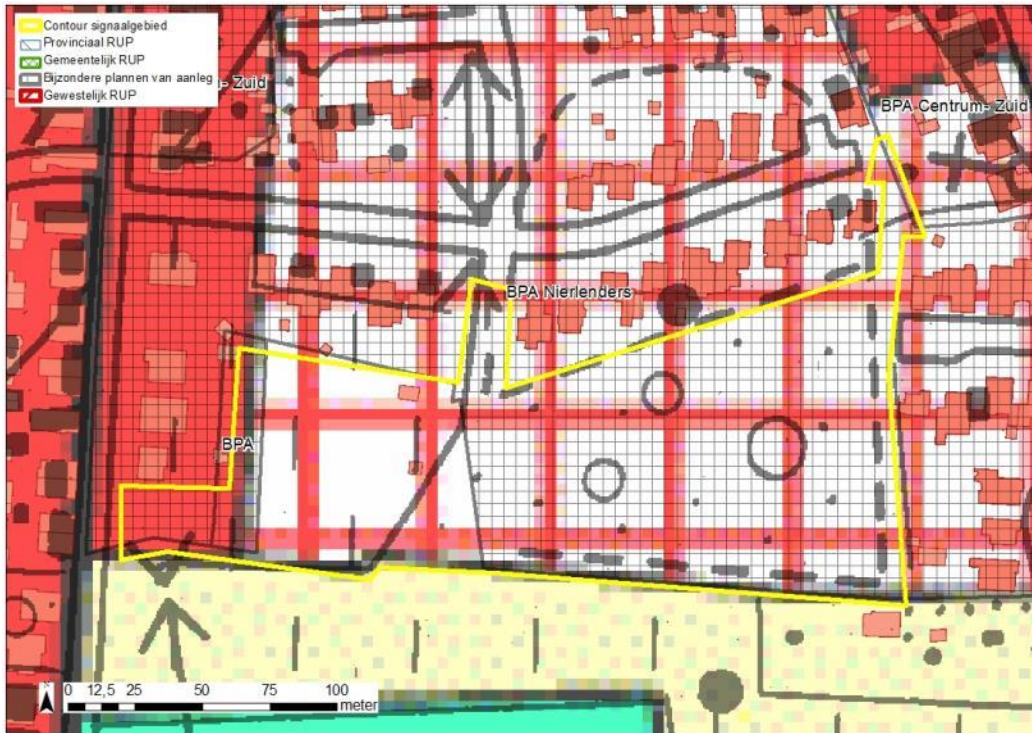
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied heeft volgens het gewestplan de bestemming woonuitbreidingsgebied. Dit WUG is ten oosten van de Brodderbeek herbestemd met het BPA Nierlanders naar een zone voor sociale woningbouw. Aan de Broechemsesteenweg bevindt zich 1 perceel woongebied.

Globale beschrijving:

Op de rechteroever van de Brodderbeek bevindt zich een vochtige ruigte en deels een tuin. Ten oosten van de Brodderbeek bevindt zich een eikenbos.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 11/12/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering van het Netebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het signaalgebied wordt op de watertoetskaart aangegeven als effectief overstromingsgevoelig en vormt een aaneengesloten blok niet aangesneden woonuitbreidingsgebied, groter dan 1 ha.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. De oorspronkelijke GIS-contouren duiden ook de straten in de woonwijk thv de Dillelaan aan, doordat de straten in deze wijk een kadastrale nummer hebben. Deze straten worden niet meegenomen in de oefening signaalgebieden. Er wordt geconcentreerd op de niet-aangesneden blok woonuitbreidingsgebied/zone voor sociale woningbouw ten zuiden van de Bieslooklaan.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

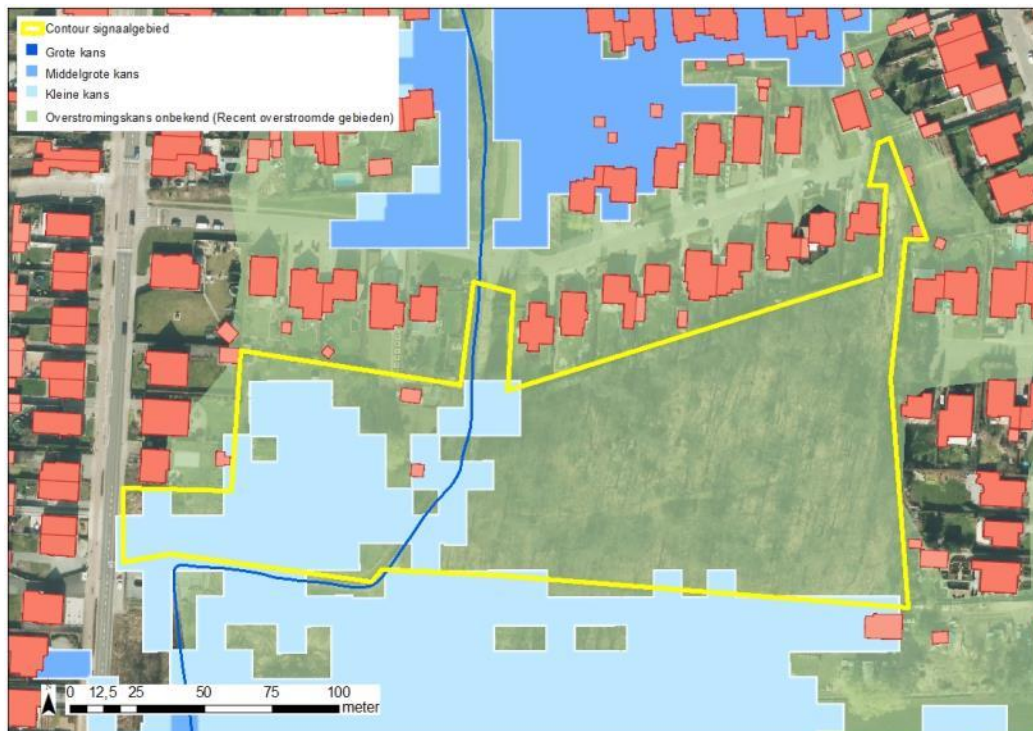
overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Volgens de overstromingsgevaarkaart kent het westelijk gedeelte van het signaalgebied een kleine kans op overstroming.

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

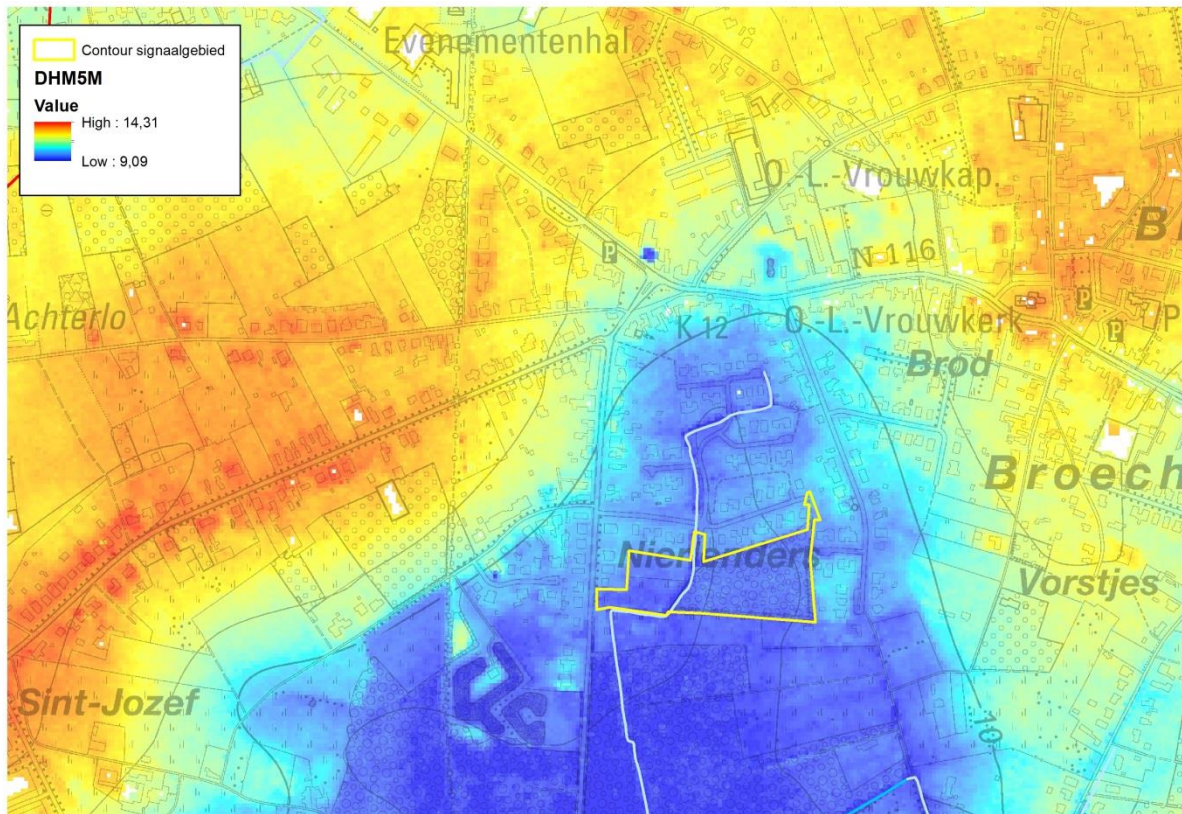
De betrokken waterlopen maken geen deel uit van de orbp-studie en werden niet gemodelleerd.

3.2 Bespreking watersysteem

Het zuidwestelijk deel van het signaalgebied wordt gemodelleerd met een kleine overstromingskans vanuit de Brodderbeek op de overstromingsgevaarkaart. Het signaalgebied, inclusief de noordelijk gelegen woonwijk thv de Dillelaan, is effectief overstromingsgevoelig op de watertoetskaart. Mogelijk wordt dit overstromingsgevaar gemilderd door de aanleg van het pompstation langs de Broechemsesteenweg. Het signaalgebied heeft een nat zandleem-profiel en is duidelijk lager gelegen dan de rest van de woonkern te Broechem.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

Figuur: digitaal hoogtemodel van de ruimere omgeving van het signaalgebied op recente topografische kaart

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Er zijn reeds noodzakelijke ingrepen uitgevoerd op het watersysteem met ondermeer een isolatie van de RWA/Broddebeek ten noorden van het pompstation aan de Broechemsesteenweg. Toch duidt de vochtige ruigtebegroeiing op de rechteroever van de Broddebeek op natte bodemprofielen. Het eikenbos op de linkeroever (oostelijk deel van het signaalgebied) lijkt droger.

Het is belangrijk om steeds voldoende ruimte voor de waterloop te blijven voorzien om opwaarts voldoende te kunnen bergen.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Het woonuitbreidingsgebied werd met het BPA Nierlenders (1976) grotendeels herbestemd naar een zone voor sociale woningbouw, niet realiseerbaar op korte termijn. Het onbebouwd gedeelte ten westen van de beek is echter niet opgenomen in het BPA en heeft nog steeds de bestemming WUG.

4.3 Lopende initiatieven

zie vorige paragrafen

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

In het kader van de selectie van de signaalgebieden werd een regionaal overleg georganiseerd op 11/09/2014 te Lier. Hierbij was Jef Verhaegen (schepen) aanwezig vanuit de gemeente Ranst. Deze selectie werd ambtelijk goedgekeurd op het thematisch overleg op 03/10/2014.

Voor de opmaak van de startbeslissing vond overleg plaats met de gemeente Ranst op 09/06/2015. Aan dit overleg namen volgende personen deel: Liesbeth Luyckx (stedenbouwkundig ambtenaar), Herman Van Tendeloo (technische dienst), Jef Verhaegen, Fernand Bossaerts (schepen), Dominique De Witte (provincie Antwerpen, dienst integraal waterbeleid), Dirk Schoofs (Ruimte Vlaanderen), Bram Van Ballaer (Ruimte Vlaanderen, bekkensecretariaat) en Sandra Franck (bekkensecretariaat).

Op 25/09/2015 werd de ontwerp-startbeslissing verder verfijnd in overleg met de gemeente, het bekkensecretariaat, Ruimte Vlaanderen en de provincie Antwerpen dienst integraal waterbeleid.

Op 15/10/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing. Het college sluit zich aan bij de conclusie voor het gebied waarbij er een nieuwe functionele invulling van het gebied kan worden gerealiseerd, met name bosgebied.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- De bestemming woonuitbreidingsgebied is niet compatibel met het watersysteem voor het westelijk deel van het signaalgebied/rechteroever van de Brodderbeek, gezien het overstromingsrisico en de hoge grondwaterstand.
- Vanuit een ruimtelijke visie wordt gekozen om de zone voor sociale woningbouw op de linkeroever van de Brodderbeek/oostelijk deel van het signaalgebied te herbestemmen naar de open-ruimtefunctie bosgebied. Dit wordt ondersteund vanuit het waterbeleid.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

opmaak RUP

Initiatiefnemer:

gemeente Ranst

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

De bestemming woonuitbreidingsgebied is niet compatibel met het watersysteem voor het westelijk deel van het signaalgebied/rechteroever van de Brodderbeek, gezien het overstromingsrisico en de hoge grondwaterstand.

Vanuit een ruimtelijke visie wordt gekozen om de zone voor sociale woningbouw op de linkeroever van de Brodderbeek/oostelijk deel van het signaalgebied te herbestemmen naar de openruimtefunctie bosgebied. Dit wordt ondersteund vanuit het waterbeleid.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.